

İş Kazasında Asıl İşveren-Alt İşveren Sorumluluğu

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Sirküler No: 633

Tarih: 25.08.2022

Kısa Cevap

5510 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre asıl işveren, Kanun'un işverene yüklediği yükümlülüklerden alt işverenle birlikte sorumludur; alt işverenin sigortalısının iş kazasında bildirimin ikisinden biri tarafından yapılması yeterlidir, bildirim yapılmazsa yaptırım her ikisine uygulanır. 21'inci maddeye göre kaza işverenin kastı veya iş güvenliği mevzuatına aykırılığı sonucu meydana gelmişse sorumluluk kusur oranına göre belirlenir; asıl işveren denetim görevini eksik yapmışsa sorumlu olur. Yargıtay'a göre asıl işveren, 4857 sayılı Kanun'un 2/6 maddesi uyarınca kusuru bulunmasa bile alt işverenin işçisinin uğradığı zarardan alt işverenle birlikte sorumludur.

5510 Sayılı Kanun'a Göre Sorumluluk

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işveren, 5510 sayılı Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur. Alt işverenin sigortalısının iş kazası geçirmesi halinde ise asıl işveren ve alt işveren birlikte sorumlu olacağından iş kazası bildiriminin alt işveren veya asıl işveren tarafından yapılmış olması yeterli kabul edilecektir. İş kazasının bildirilmemesi halinde ise asıl işveren ve alt işverene birlikte yaptırımlar uygulanacaktır.

5510 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; işverenlerin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu iş kazası meydana gelmişse işverenlerin sorumluluğuna hükmedilir. İş kazası soruşturmasında söz konusu olayın meydana gelmesinde asıl işveren ve alt işverenin sorumluluğunun tespiti durumunda kusur oranı verilecektir. Her olayın kendi içerisinde değerlendirilerek sonuca gidilmelidir. Bu olayın meydana

gelmesinde asıl işveren denetim ve kontrol görevini eksik olarak yerine getirmişse elbette asıl işverenlerin sorumluluğu da mümkün olacaktır.

Yargı Kararları

Müteahhide ihale olunan ve onun adına İş Kanunu kapsamına alınan işyerinde meydana gelen iş kazasına ilişkin zarardan, işin sahibi idarenin sorumlu tutulması yasaya aykırıdır (Yrg. 9.HD., T.10.10.1968, E.13061, K.11851).

İşveren, iş kazasına uğrayan işçinin bağlı bulunduğu taşeronun sorumluluğu oranında istihdam eden sıfatıyla sorumludur (Yrg. 10.HD., T.07.05.1990, E.1990/193, K.1990/4275).

İş kazası sonucu, zarara uğrayan işçi veya hak sahiplerinin maddi veya manevi tazminat talepleri, işveren veya kusurlu üçüncü kişilere karşı yöneltilebilir. Ancak, alt işveren aracılığıyla işe alınan işçilerin uğrayacakları zararlardan dolayı, asıl işveren alt işverenle birlikte 4857 sayılı Yasanın 2/6 maddesi uyarınca sorumludur. Anonim Şirketi yapının üstlendiği kurban kesim merkezlerinin uzmanlık gerektiren montaj ve demontaj işlerinin alt işveren konumunda bulunan Limited Şirketine verdiği, davacının montaj işçisi olarak çalışmakta iken, brandaların asılması işi sırasında, üzerinde çalıştığı merdivenden düşerek yaralanması üzerine, asıl işveren konumunda olan Anonim Şirketin, kusuru bulunmasa bile tazminattan sorumlu olacağı gözetilmelidir. Gerçekten, bir iş kazası sonucu zarara uğrayan işçi veya hak sahiplerinin maddi veya manevi tazminat talepleri, ancak işveren veya kusurlu üçüncü kişilere karşı yöneltilebilir. Bunun dışında, alt işveren olarak tabir edilen kişiler aracılığı ile işe alınan işçilerin uğrayacakları zararlardan dolayı, asıl işveren alt işverenle birlikte olay tarihinde yürürlükte bulunan 4857 sayılı Yasanın 2/6 maddesi uyarınca sorumlu olur. Gerek 4857 sayılı İş Kanununun 2/6 ve gerekse 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 12/son maddelerinde; alt işverenin hukuksal açıdan tarifi yapılmış kimlerin alt işveren veya halk arasındaki deyiimi ile “Taşeron” sayılacağı belirlenmiştir. Buna göre; bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren – alt işveren ilişkisi denir. Somut olayda davacının davalılardan San. Tic. AŞ’nin yapımını üstlendiği kurban kesim merkezlerinin montaj ve demontaj işlerini verdiği A..... İnş. Mezbaha Hayv. Gıda Tar. Ürn. San. Tic. Ltd. Şti’de montaj işçisi olarak çalışmakta olan davacının, açılışı yapılacak kesim merkezinde işverence verilen belediye başkanına ait resim ve sözleri taşıyan brandaların asılması işi sırasında, üzerinde çalıştığı seyyar merdivende dengesini kaybederek 6 m yükseklikten zemine düşerek yaralandığı, dosya içerisindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Yapılmakta olan kurban kesim merkezinin montaj ve demontaj işinin, Kurban Kesim merkezinin altyapısıyla birlikte

yapımına yönelik asıl işle ilgili ve uzmanlık gerektiren bir iş olduğu ortadadır. Hal böyle olunca davalıfabrikaları San. Tic. AŞ'nin kusur bulunmasa bile hüküm altına alınan tazminatlardan sorumlu olduğu kabulü gerektiği açıktır (Yrg. 21.HD., T.04.06.2013, E.2013/5568, K.2013/11689).

Sık Sorulan Sorular

Alt işverenin işçisi iş kazası geçirirse bildirimi kim yapar?

Asıl işveren ve alt işveren birlikte sorumlu olduğundan bildirimin ikisinden biri tarafından yapılması yeterlidir; bildirim yapılmazsa yaptırımlar her ikisine birlikte uygulanır.

Asıl işveren kusuru yoksa da tazminattan sorumlu olur mu?

Evet. Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'ne göre asıl işveren, 4857 sayılı Kanun'un 2/6 maddesi uyarınca alt işverenin işçisinin uğradığı zarardan kusuru bulunmasa bile alt işverenle birlikte sorumludur.

SGK açısından sorumluluk nasıl belirlenir?

5510 sayılı Kanun'un 21'inci maddesine göre kaza işverenin kastı veya iş güvenliği mevzuatına aykırı hareketi sonucu meydana gelmişse sorumluluk doğar; soruşturmada asıl ve alt işverenin sorumluluğu tespit edilirse kusur oranı verilir ve her olay kendi içinde değerlendirilir.

İşi ihale eden idare sorumlu tutulabilir mi?

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 1968 tarihli kararına göre müteahhide ihale edilen ve onun adına İş Kanunu kapsamına alınan işyerindeki iş kazasından işin sahibi idarenin sorumlu tutulması yasaya aykırıdır.

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (12 ve 21'inci maddeler)
 - 4857 sayılı İş Kanunu (2'nci maddenin altıncı fıkrası)
 - Yargıtay 9. HD 10.10.1968, E. 13061, K. 11851 · Yargıtay 10. HD 07.05.1990, E. 1990/193, K. 1990/4275 · Yargıtay 21. HD 04.06.2013, E. 2013/5568, K. 2013/11689
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/is-kazasinda-asil-isveren-alt-isveren-sorumlulugu/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 08:20 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net